

Fra klubbhus til aktivitetshus - muligheter, utfordringer og dilemmaer

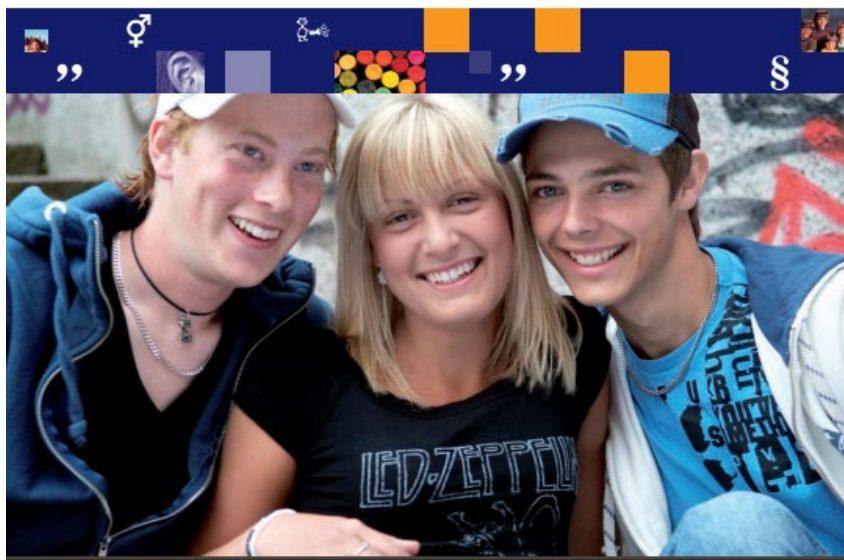
Foredrag på Viken Idrettskrets anleggskonferanse, Sarpsborg 28/10-23

Yngve Carlsson

Rapport 2009

Ungdoms fritidsmiljø Ungdom, demokratisk deltakelse og innflytelse

Utredning fra ekspertgruppe nedsatt av
Barne- og likestillingsdepartementet januar 2008

Kapittel 5 Fritidsklubber og ungdomshus	46
5.1 En virksomhet preget av store lokale variasjoner	46
5.2 En virksomhet utviklet i et samspill mellom ungdomsinitiativ, ulike begrunnelser og lokale forutsetninger	47
5.2.1 Mobilisering fra ungdommen selv	47
5.3 Den sosialpolitiske begrunnelse	47
5.3.1 En nærhet til andre typer voksenpersoner	48
5.3.2 Et alternativ til spesielle kriminalitetsfremmende arenaer	48
5.3.3 En arena som er åpen for alle – og et alternativ til private og eksklusive arenaer	49
5.3.4 De forebyggende og ønskede sosialpolitiske konsekvensene kommer ikke av seg selv	49
5.4 Den kulturpolitiske begrunnelsen for fritidsklubber og ungdomskulturhus	49
5.4.1 Hva skjer i møtet mellom ungdomsklubb og kulturskole? Nye og gode hybridmodeller?	50
5.5 Lokalsamfunns- og stedsutviklingsbegrunnelsen for fritidsklubber og ungdomshus	51
5.6 Variasjon i begrunnelser og kontekster gir en betydelig spredning i ulike typer virksomhet	52
5.7 Utfordringer, dilemmaer og barrierer	53
5.7.1 En sterk konkurransesituasjon – og ungdomstiltak som ikke brukes	53
5.7.2 Når klubbene/ungdomshusene tiltrekker seg en for ensartet målgruppe	54
5.7.3 Når en finner den gode balansen	54
5.7.4 Når det blir for stor ubalanse	55
5.7.5 Å legge ned fritidsklubber og ungdomshus – uten å svekke kommunens ungdomsarbeid	56
5.7.6 Symbol på kommunal nedprioritering av ungdom – men er dette faktisk et nedprioritert område?	57
5.8 Et krevende arbeid	58
5.8.1 Vanskelige og uforutsigbare oppgaver som forutsetter kompetanse	59
5.8.2 En virksomhet som risikerer å bli utdefinert fra det tverrfaglige samarbeidet	59
5.8.3 Kompetente fritidsarbeidere har mye å tilby de andre virksomheter for barn og unge	60
5.8.9 Større ungdomstiltak en fordel for å bygge opp kompetanse	61
5.9 Hvordan heve ungdomsarbeidets kvalitet og status?	61
5.9.1 Behov for økt kompetanse	62
5.9.2 Behov for å synliggjøre gode tiltak. "Demonstrasjonsklubber"	62

Ungdomshus og fritidsklubber jeg har innhentet empiri fra

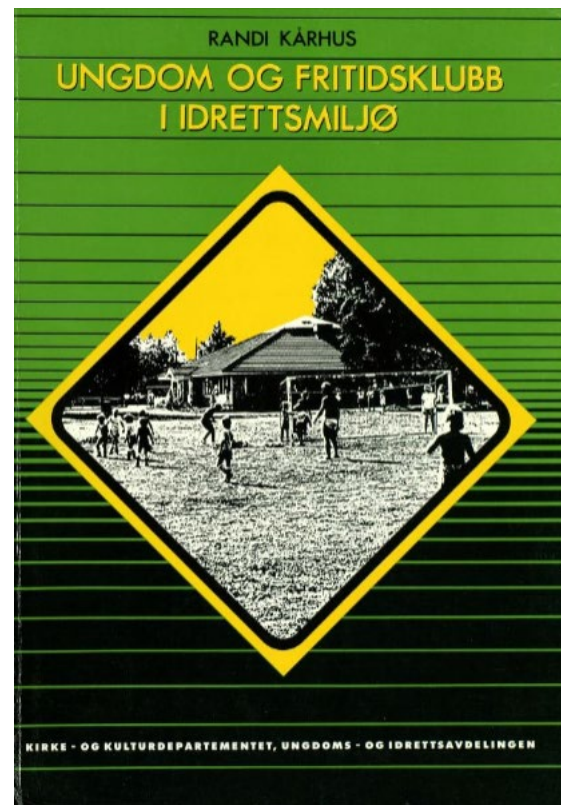
- Tana
- Tromsø/Kvaløysletta
- Svolvær
- Høyanger
- Nordnes i Bergen
- Sandnes
- Kristiansand
- Kragerø

- Sandefjord
- Drammen/Fjell
- Oslo/Lindeberg
- Eidskog
- Brumunddal
- Moelv
- Røros

Modellen: Voie bydelshus - Kristiansand

Oslo, 1990

Publikasjonen er utgitt av:
Kirke- og kulturdepartementet
Ungdoms- og idrettsavdelingen
Postboks 8030 Dep
0033 Oslo 1

Design omslag: Vladimir Antonov
Sats: Papiroriginal i Xerox Ventura Publisher,
utført av: Tove Andersen
Trykk: Falch Høstingrykk
1. opplag: 4.000

Offentlige etater kan bestille flere
eksemplarer av publikasjonen sentlig fra:
Trykksaksjonespedisjonen
Postboks 8166 Dep
0034 Oslo 1

Andre (ikke offentlige instanser)
retter sine bestillinger til:
Akademika
Postboks 8134 Dep
0033 Oslo 1

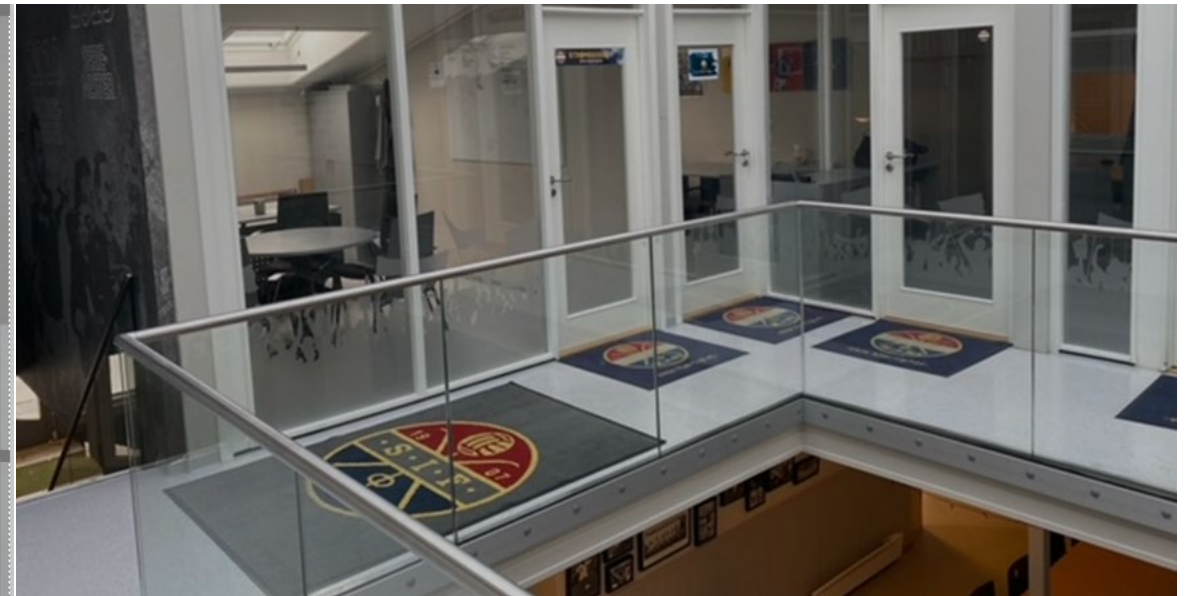
Bestillingsnr.: V-0764

- «Som bydelshus er huset i stor grad dominert av idrett og idrettens symboler. Slik sett er det først og fremst et klubbhus. Men dette klubbhuset kan til en viss grad fungere som et bydelshus på Gulskogen.
- Oppslutningen om de verdier Strømsgodset IF representerer er svært stor i dette lokalmiljøet. Hvis et flerbrukshus skulle fungere på et idrettslags premisser, måtte det være på Gulskogen. Dette gjør imidlertid at den generelle overføringsverdien av et forsøksprosjekt av en fritidsklubb i et idrettsmiljø blir noe begrenset.»
- Randi Kaarhus 1990.

2023: Utelukkende et klubbhus

Fritidsklubb-lokalene: Kontorer for ungdomsavdelingen

Historien sitter i veggene I

Historien sitter i veggene II

Historien sitter i veggene III

SIF-huset. Hver dag mandag til fredag: kl. 10-13. Historien sitter ved bordet

Idrettslagenes viktigste rolle: Å være det de er og gjøre det de gjør

Mestring

Prestasjoner

Opplevelser/
glede

Fellesskap

«Limet i lokal- og
storsamfunn»

Tillit

Helse

Kan vi lære noe av dette?

- Idretts- og fritidsaktiviteter har en sosial side.

Aktiviteten er det sentrale – og det sosiale kommer som en følge av det. Og da er vi ikke så kritiske med hvem vi omgås og prater med

- Når en ikke gjør så mye konkret, blir det mye viktigere hvem man er sammen med. Samværet er innholdsløst og menigfylt på samme tid.

SIF-huset. Det innholdsløse og meningsfulle fellesskapet. Mandag-fredag kl. 10-13

Aktivitetshus – nøytralt eller farget av klubbens historie og symboler?

Aktivitetshus – aktiviteter i eller ved ...

- Aktiviteter utenfor klubbhuset – hvor en evt. bruker klubbhuset sosialt før og etter aktiviteten –stort sett billig:
  - En kan prøve seg fram. Hvis en ikke lykkes i å skape aktivitet, kan en kutte det ut uten å ha brent store summer penger.
- Aktiviteter inne i huset – kan det være både billig og dyrt – alt etter som.
  - Noen klubbhus kan kanskje fraiches opp med relativt små kostnader til oppussing og møblement.
- I andre tilfeller kreves det kostnadskrevenende ombygninger, utbygninger eller nybygninger

• Særdeles viktig med gode medvirkningsprosesser

3 vurderingspunkter

- Beliggenhet.
- Konkurrerende hus og aktiviteter
- Aktiviteter: I eller utenfor klubb-medlemskapet?

«Av og til er en kilometer nok»

- Hvor et aktivitetshus ligger ift. veier, offentlig transport og folketrålket – vil legge føringer på hvem og hvor mange som bruker det.

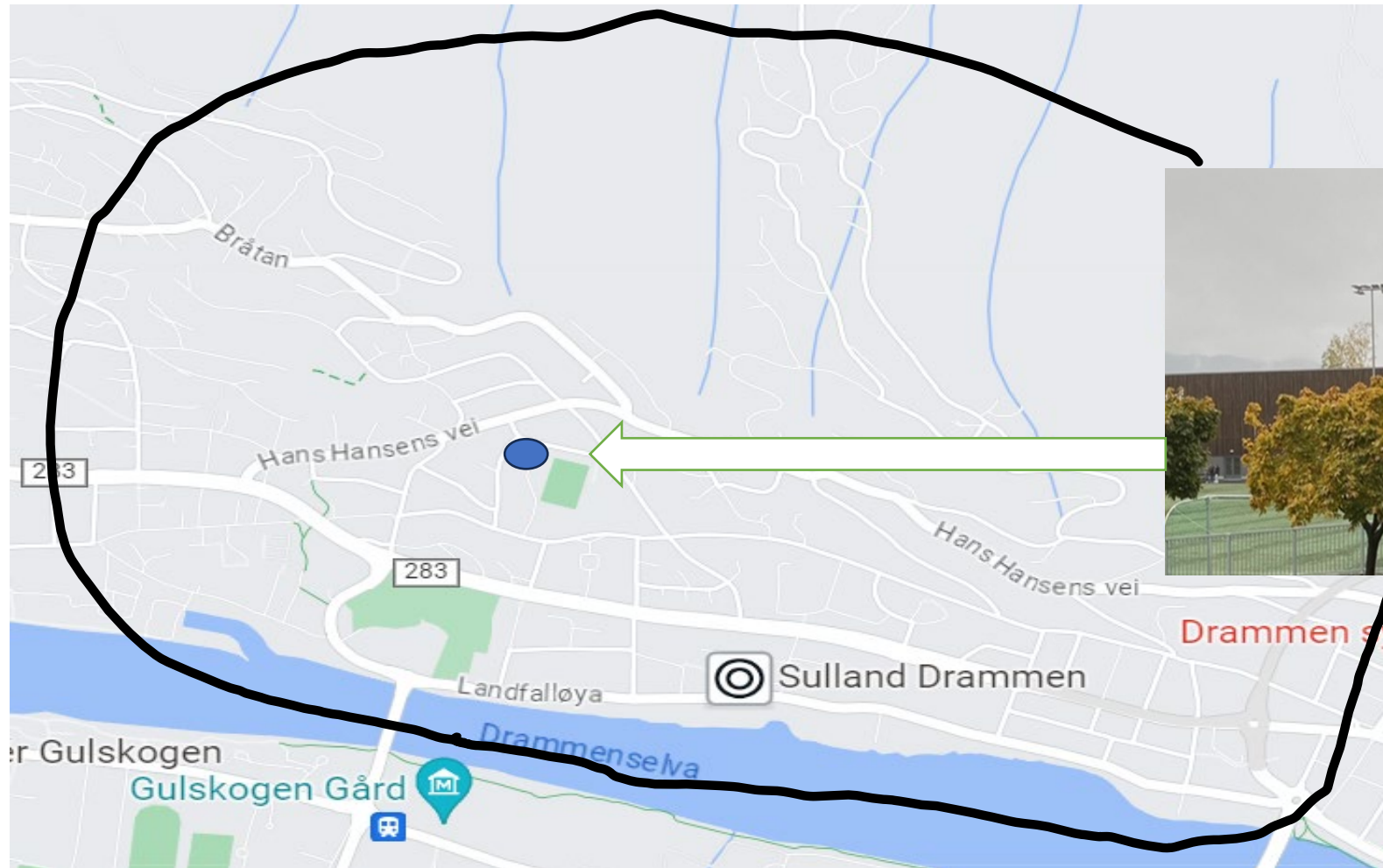
Ungdommens
Hus.
Ble ikke brukt av
ungdom. For langt
fra sentrum.

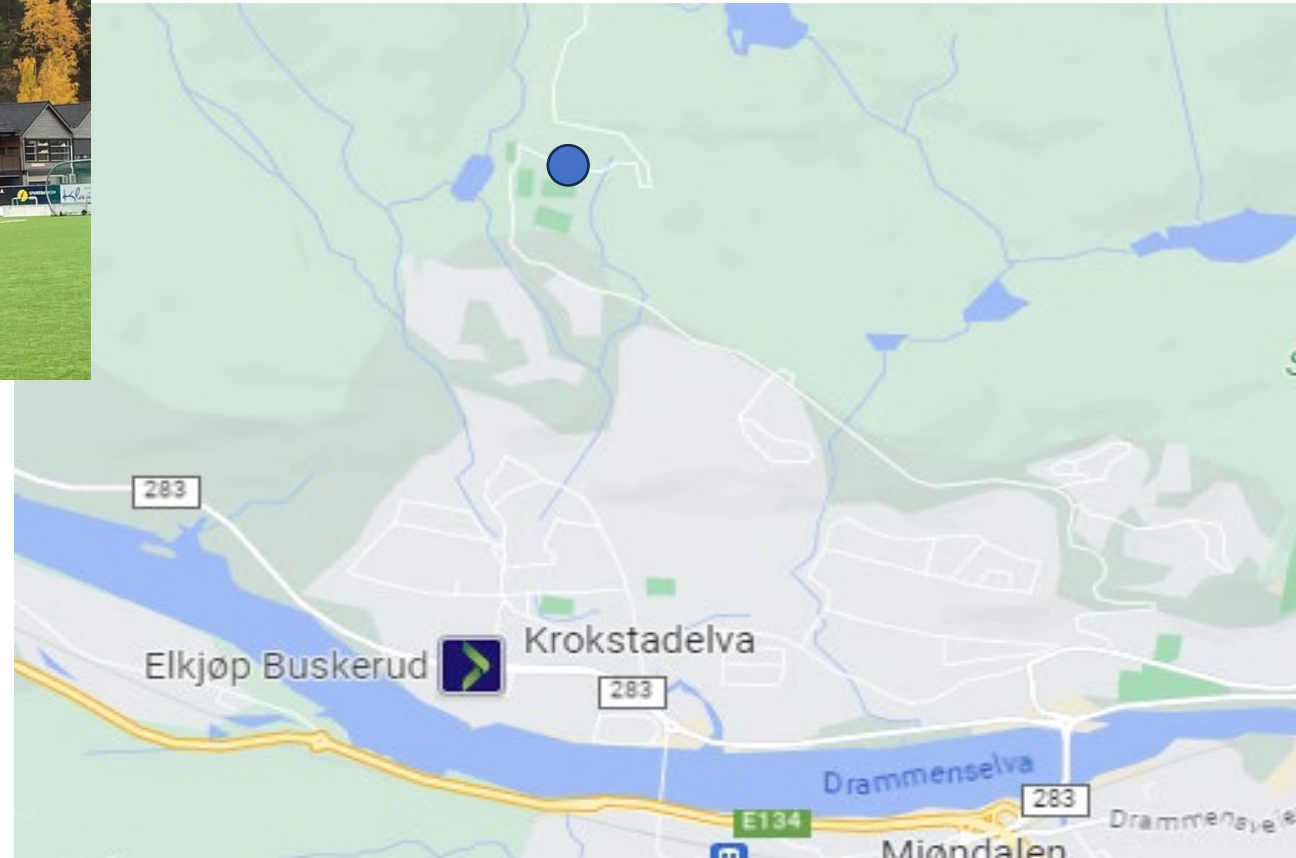
Nøstedhallen blir brukt. Sterk aktivitetsinteresse gir større reisevillighet

Ballklubbhuset på Øren: Sentral plassering. Ingen «konkurrent»

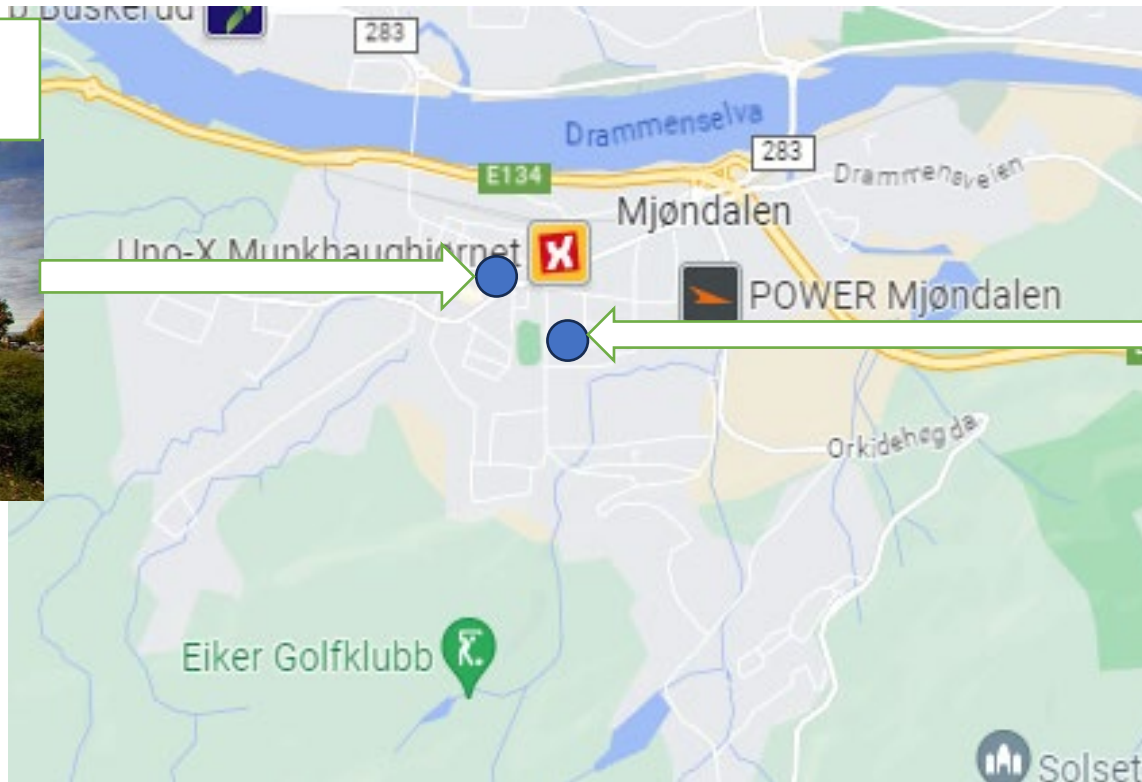

Krokstadelva. IBK-huset. Perifert. Lite konkurranse

Mjøndalen: MIF-huset: Sentral plassering. Nær «konkurrent»

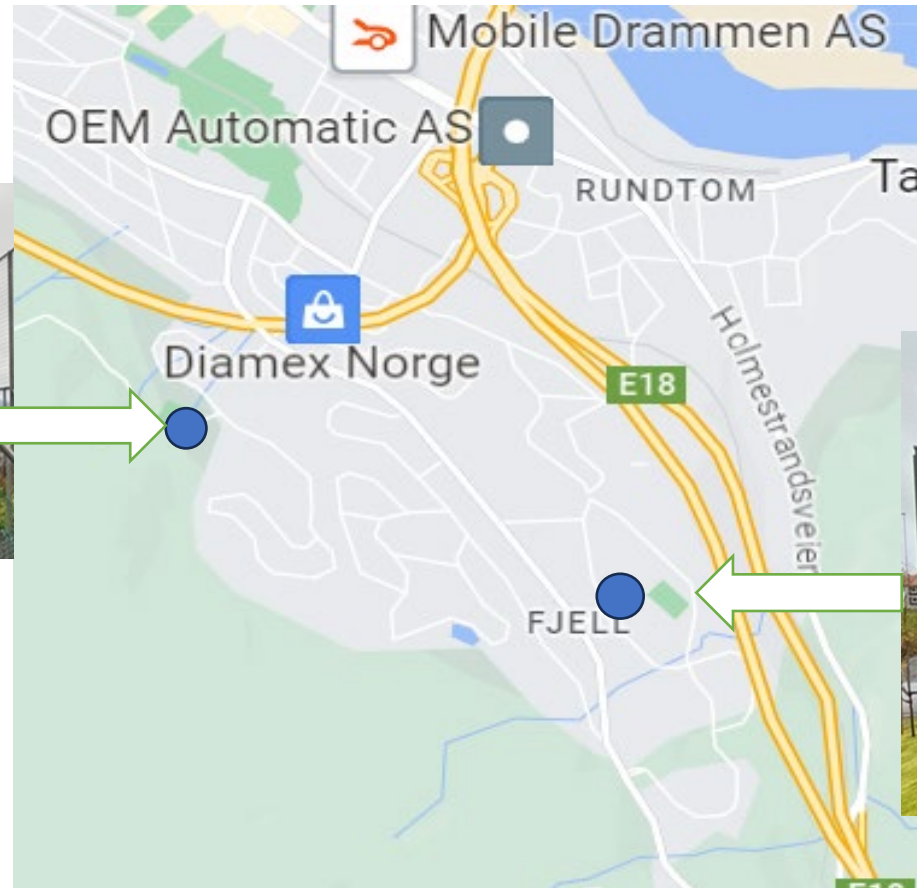
Kommunalt samfunnshus m/
ungdomsklubb

MIF klubbhus

Drafn-huset. Perifert. «Konkurrent»: Nytt bydelssenter m/hall

- Bør aktivitetene knyttes til medlemskapet?